

A külföldi működőtőke áramlások (FDI) vizsgálata a „Visegrádi országokban” a rendszerváltástól napjainkig

Házi dolgozat a „Statisztika és adatbányászat alkalmazása a gyakorlatban” (BMETE95AM23) c. tárgyra

2011

**Írta:
Jaksa László
(L3A8LI)**

1. Bevezetés

Ház dolgozatom témájául a visegrádi országokba, azaz Csehországba, Lengyelországba, Magyarországra és Szlovákiába áramló külföldi működőtőke adatok vizsgálatát választottam a rendszerváltástól napjainkig. A négy országot számos alkalommal hasonlították össze különböző szempontok (és gazdasági mutatók) szerint, sőt a nemzetközi sajtóban sokszor, mint egymás „riválisait” említik őket. Mind a területi elhelyezkedésük, mind a II. világháborút követő közel azonos fejlődési pályájuk, mind a méretük (bár ez alapján Lengyelország némileg kilóg közülük) okot adhat ezekhez az összehasonlításokhoz.

Általános vélekedés továbbá ezekről az országokról, hogy abban, hogy felzárkózzanak a nyugat-európai országokhoz – illetve, hogy egyáltalán legyen esélyük a Nyugat-Európához való felzárkózásra – kulcs szerepet játszanak a külföldi források, ezen belül is a külföldi működőtőke.

A külföldi működőtőke áramlások nemzetközi mérőszáma az FDI (Foreign Direct Investment), amelynek mind stock (FDI Inward-, és FDI Outward Stock), mind pedig flow (FDI Inflow és FDI Outflow) jellegű mutatói is vannak. Választásom azért esett a flow jellegű mutatók idősoros elemzésére, mert ezzel véltem kiszűrhetőnek az eltérő kezdeti szintek miatt adódó torzulásokat. Továbbá ezáltal vált korrigálhatóvá az is, hogy a vizsgált országok közül kettő (Csehország és Szlovákia) 1990-ben még nem is létezett hivatalosan, és csak 1993. január 1-én Csehszlovákia szétválása után kiáltották ki őket, így külön cseh és szlovák adatok az 1993 előtti évekre nem álltak rendelkezésre. Figyelembe véve ezt, illetve azt, hogy a 2010-es adatokat még nem hozták nyilvánosságra, az elemzésemben az 1993 és 2009 közötti időszakot vettem alapul.

Munkám során arra keresek választ, hogy hogyan alakultak a külföldi működőtőke beruházások a visegrádi országokban a rendszerváltás óta eltelt időben, illetve hogy ezen időszak alatt, milyen egyedi, ország-specifikus következtetéseket lehet levonni az egyes országokra nézve.

2. Kutatási terv

2.1. Az elemzés módszertana

Ahogy a bevezetőben már említettem dolgozatomban a visegrádi országok FDI Inflow adatait fogom vizsgálni 1993 és 2009 között. Ehhez az ENSZ UNCTAD adatbázisának adatait használom fel.¹ A vizsgált adatok táblázatos formában a dolgozatom végén, a függelékben megtalálhatóak.

Első lépésben a teljes időszak aggregált adatai alapján megvizsgálom, hogy hogyan oszlott meg a négy visegrádi országba 1993 és 2009 között beáramló 425 580,791 millió amerikai dollárnyi külföldi működőtőke az egyes országok között. Ezt követően különböző leíró statisztikai mutatók segítségével megkísérlek néhány - csak az adott országra jellemző vonást meghatározni.

Az elemzés második részében az adatokat bázis-, és láncindexek segítségével idősorosan vizsgálva kísérletet teszek annak eldöntésére, hogyan alakult a vizsgált országokba áramló külföldi működőtőke mértéke az évek folyamán, továbbá meghatározom az FDI Inflow mutató növekedésének mértékét is.

Végül az FDI Inflow adatokat az Outflow adatokkal összevetve arra keresek választ, hogy a vizsgált négy ország 1993 és 2009 között nettó működőtőke exportőr, avagy importőr volt-e, és hogyan alakult ez a nettó érték az egyes években.

2.2. Az FDI

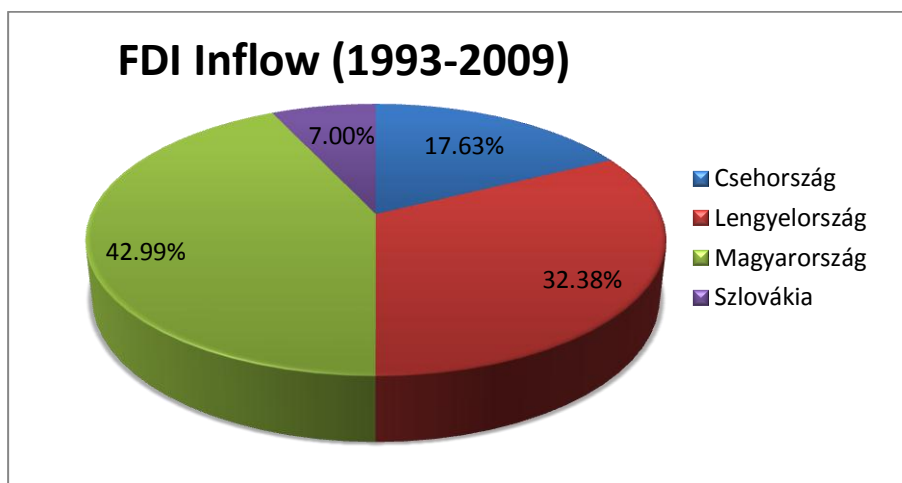
A külföldi működőtőke befektetések (FDI) a nemzetközi tőkeáramlások egyik formája a nemzetközi pénzügyi átutalások mellett. Az különbözteti meg a kettőt egymástól, hogy a külföldi működőtőkét a termelésbe fektetik be, szemben a pénzügyi átutalásokkal. Az FDI-nek, ahogy a bevezetőben már említettem létezik stock és flow jellegű mérőszáma is, továbbá kiszámítható az import és az export adatok alapján is (Inflow és Outflow). A mutatószám három komponensből tevődik össze: a törzstőkébe való befektetésekből, az újra befektetett profitból és a vállalaton belüli hitelekbelől.

---

¹ Forrás: <http://unctadstat.unctad.org/ReportFolders/reportFolders.aspx>

3. Adatelemzés

A vizsgált időszakban a visegrádi országokba összesen 425 580,791 millió USD külföldi működőtőke áramlott be. Ez évente átlagosan 6 655,6 millió USD-t jelent országonként, azonban az első ábrán jól látszik, hogy ez az összeg messze nem egyenlően oszlott meg a négy ország között.

1. Ábra: A visegrádi országokba 1993 és 2009 között áramló működőtőke megoszlása országok szerint, a teljes összeg százalékában

A teljes összeg körülbelül 43%-a (194 554,134 millió USD) Magyarországra, 32,5%-a Lengyelországba (146 562,622 millió USD), 17,5%-a Csehországba (79 777,460 millió USD) és 7%-a Szlovákiába (31 686,574 millió USD) áramlott. Ezt a képet azonban árnyalja, ha az összesített adatok mellett megvizsgáljuk, hogy a vizsgált időszak alatt mik voltak a minimum és maximum értékei az ezen országokba áramló külföldi működőtőke befektetéseknek. Ez látható az első táblázatban.

Inflow	Szumma	Minimum	Maximum	Terjedelem
Csehország	79 777,460	653,467	11 653,247	10 999,780
Lengyelország	146 562,622	1 715,000	23 560,758	21 845,758
Magyarország	194 554,134	-5 575,276	71 484,991	77 060,267
Szlovákia	31 686,574	-49,677	4 692,649	4 742,326
Összesen	452 580,791	-5 575,276	71 484,991	77 060,267

1. Táblázat: Az FDI Inflow adatok leíró statisztikai elemzése, I. rész, 1993-2009, jelenlegi árakon számított millió USD-ben

A minimum és a maximum értékeket vizsgálva megállapíthatjuk, hogy az egy év alatti legalacsonyabb és legmagasabb külföldi működőtőke érték is Magyarországhoz köthető (-5 575,276 millió USD, illetve 71 484,991 millió USD). Érdekes még megfigyelni, hogy a minimum értékek között Magyarország és Szlovákia esetén negatív érték szerepel, ami annak köszönhető, hogy az FDI Inflow mutató 3. komponense – a vállalatok belüli hitelek –felvehet

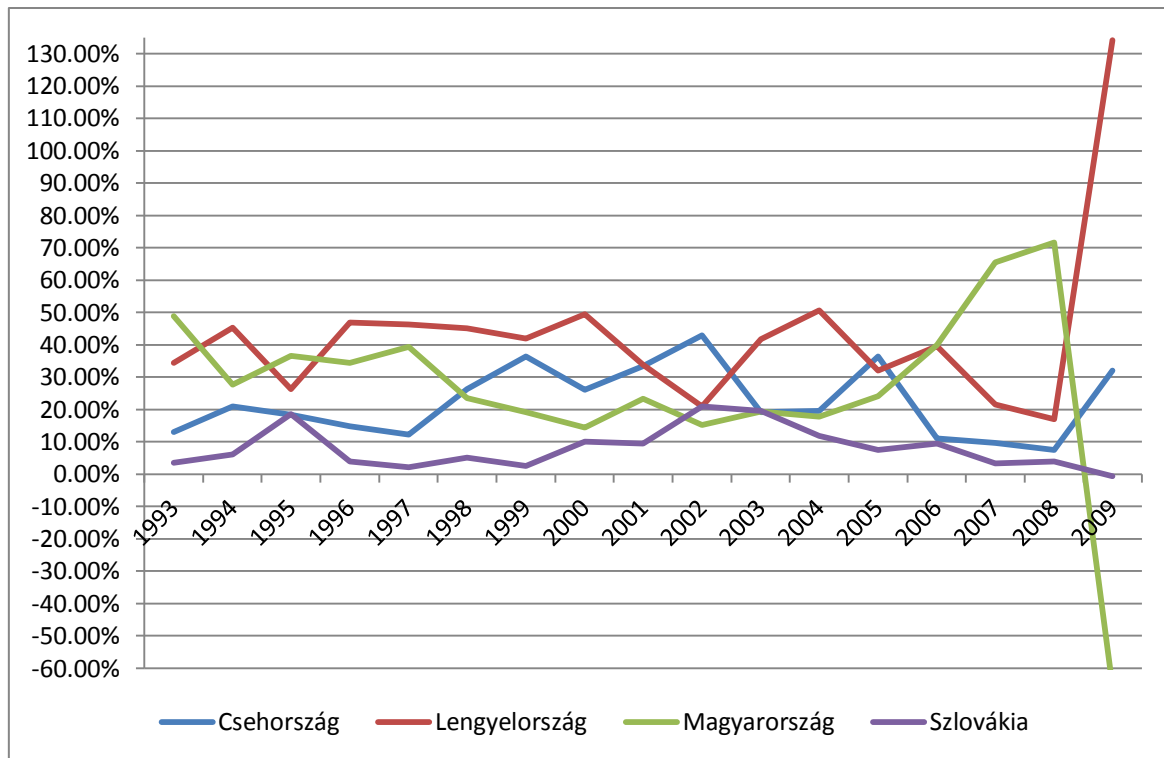
negatív értéket is, és ha ez meghaladja a másik két komponens értékét, akkor a mutató értéke is negatívvá válik. Ez akkor következhet be, ha az adott országbeli leányvállalatok visszautalják a hiteleiket az anyavállalatuknak. Ez fordult elő Szlovákiában és Magyarországon is 2009-ben, ami véleményem szerint azzal magyarázható, hogy a gazdasági válság hatására a külföldi vállalatok kivonták a tőkéjük egy részét ezekből az országokból, szemben Csehországgal és Lengyelországgal, ahol a mutató értéke a vizsgált időszak alatt mindvégig pozitív maradt.

Inflow	Átlag	Szórás	Relatív szórás	Medián
Csehország	4 692,792	3 283,125	0,69961	4974,498
Lengyelország	8 621,331	6 176,761	0,716451	3334,861
Magyarország	11 444,361	21 433,027	1,872802	6365
Szlovákia	1 863,916	1 546,273	0,829583	1932,282
Összesen	6 655,600	11 643,015	1,749356	3688,45

2. Táblázat: Az FDI Inflow adatok leíró statisztikai elemzése, 2. rész,
1993-2009, jelenlegi árakon számított USD-ben

A második táblázatban látszik, hogy az egy év alatt átlagosan beérkező FDI alapján az országok sorrendje – értelemszerűen - megegyezik a teljes részesedés szerinti sorrenddel, azonban érdemes megfigyelni a mutató értékeinek szórását is. Jól látható, hogy hiába érkezett Magyarországra évente átlagosan a legtöbb külföldi működőtőke a vizsgált időszak alatt, ezen értékek szóródása is itt volt a legmagasabb (21 433,027 millió USD). A relatív szórás értéke ezek alapján körülbelül 1,87, ami kirívóan szélsőséges adatokra utal. Azonban érdemes megfigyelni, hogy a többi ország esetében is a szórás és az átlag hányadosaként képzett relatív szóródási mutató 70-80% körüli értéket vesz fel, azaz ezen országok esetében is jelentősen ingadozó értékekről beszélhetünk.

Mivel az átlag a szélsőséges értékekre rendkívül érzékeny, ezért érdemes megvizsgálni az adatok mediánjait is. Ez alapján jól látható, hogy módosult az országok sorrendje, mivel Csehország és Lengyelország helyet cserélt, bár továbbra is Magyarország vezet és Szlovákia szerepel az utolsó helyen. Magyarországon 1993 és 2009 között az évek felében 6365, Csehországban 4974, Lengyelországban 3334 és Szlovákiában pedig 1932 millió jelenlegi árfolyamon számolt amerikai dollárnál több külföldi működőtőke áramlott be. Bár mivel láthattuk, mennyire nagy az adatok szórása, ezért érdemes megvizsgálni az adatokat évenkénti bontásban is. Ez látható a második ábrán.

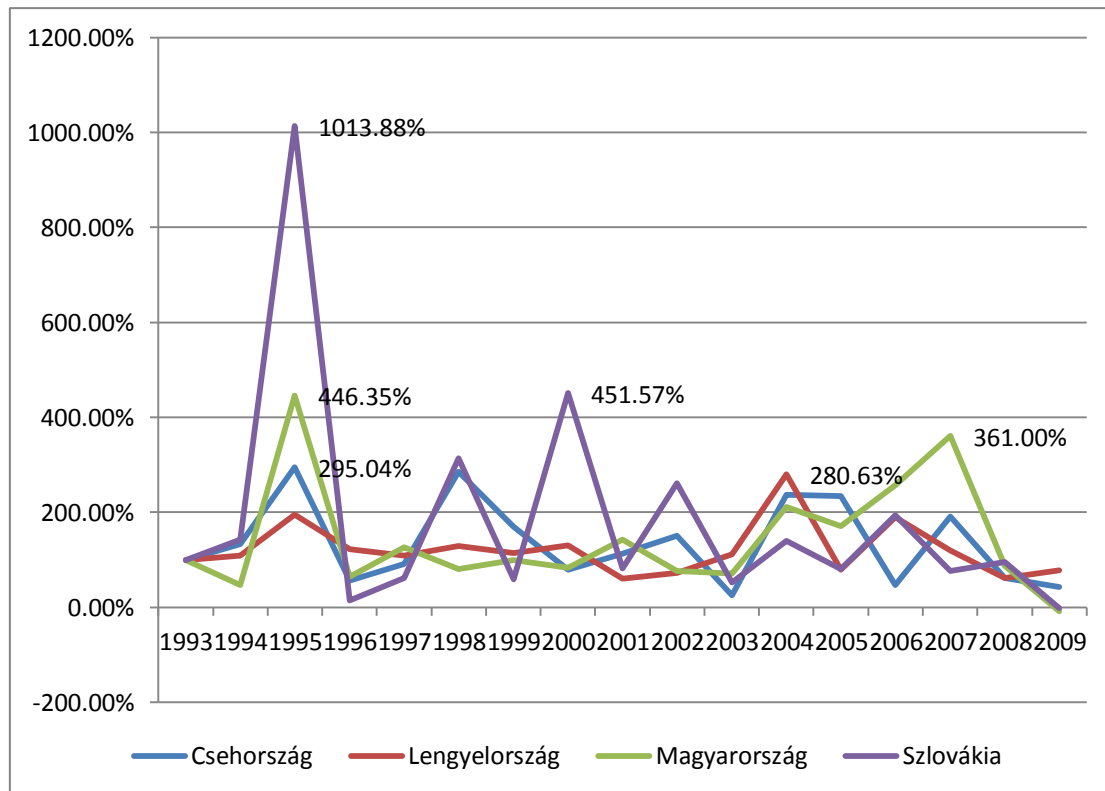

2. Ábra: Az FDI Inflow adatok megoszlása országok szerint, az egyes években, 1993-2009, az adott évi teljes összeg százalékában

Jól látható, hogy bár Magyarország elsőnek számított a visegrádi országok között az átlagos éves beáramló külföldi működőtőke szerint, mégis mindössze ötször (1993-ban, 1995-ben, 2006-ban, 2007-ben és 2008-ban) fordult elő, hogy az adott évben Magyarországra áramlott a legtöbb külföldi működőtőke. Sőt volt olyan év is (2002), amikor Magyarországra érkezett a legkevesebb a négy ország közül. Ezek alapján megállapítható, hogy Magyarország első helye az említett mutatók szerint pár év kiugró eredményének köszönhető, különösen a 2007-es és a 2008-as évének, hiszen akkor az ebbe a régióba áramló összes működőtőke csaknem 70%-a érkezett hazánkba.

Ez a két kiugró érték tehető felelőssé a korábban közölt leíró statisztikai mutatószámok jelentős torzulásáért is, hiszen a másik három évben (1993, 1995, 2006) - amikor szintén Magyarországra érkezett a legtöbb külföldi működőtőke a régióban - a Magyarország és a többi ország közötti különbségek sokkal kisebbek voltak. Érdeemes megjegyezni továbbá, hogy ahogy a korábbi eredmények alapján sejteni lehetett, Szlovákiába áramlott évenként a legkevesebb külföldi működőtőke - négy évet (1995, 2002, 2003, 2009) leszámítva a tizenhétből. A korábbi adatok alapján azonban némileg meglepő lehet, hogy tíz évben is Lengyelországba áramlott a legtöbb külföldi működőtőke. Így különösen érdekes, hogy ennek ellenére is elmarad az oda áramló összes FDI a magyarországitól, köszönhetően a

Magyarországra 2007-ben és 2008-ban áramló csaknem 135 000 millió amerikai dollárnyi külföldi működőtőkének.

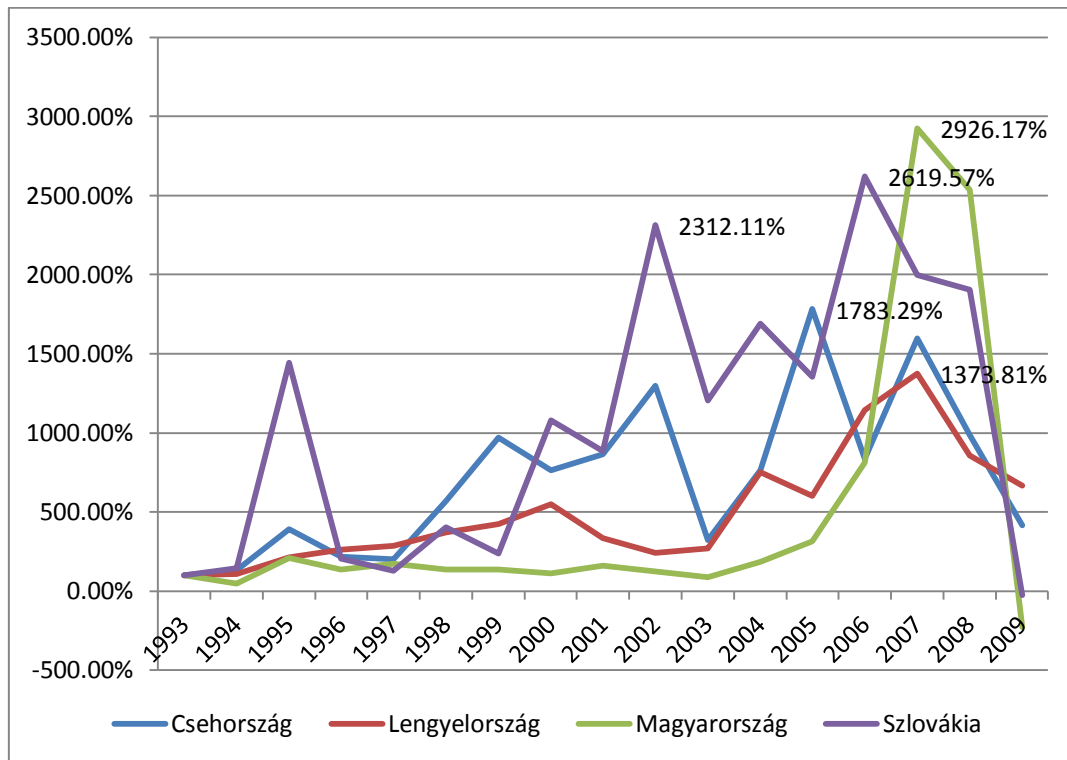

3. Ábra: Láncindexek az FDI Inflow adatokra vonatkozóan, 1993-2009, országok szerint

A harmadik ábrán az FDI Inflow adatokra vonatkozó láncindexek láthatóak az egyes országok szerint. Az ábra alapján megállapítható, hogy az egy év alatt bekövetkező legnagyobb százalékos növekedés Szlovákiához köthető. 1995-ben ugyanis több mint a tízszeresére (1013,88%-ára) növekedett a Szlovákiába áramló működőtőke az előző évhez viszonyítva. Az FDI Inflow előző évihez viszonyított növekedése Magyarországon és Csehországban is 1995-ben volt a legnagyobb (446,35%, illetve 295,04%), azonban ezek az értékek még a 2000-ben megfigyelhető 451,57%-os szlovákiai növekedéstől is elmaradnak. Lengyelország a legnagyobb növekedését 2004-ben érte el, amikor is egy év alatt a beérkező működőtőke csaknem megháromszorozódott (280,63%-os növekedés), azonban ez a növekedés a legalacsonyabb vizsgált négy ország közül.

A legkisebb mértékű éves növekedés mind a négy ország esetében csökkenést jelent az azt megelőző évhez viszonyítva, azonban a mértékük eltérő. Míg Lengyelországban ez a (legnagyobb mértékű) csökkenés a megelőző évhez viszonyítva 2001-ben történt, amikor is a 2000 évi külföldi működőtőkének alig több mint a 60%-a érkezett az országba.

Csehországban ezzel szemben 2003-ban mindössze a 2002. évi FDI kevesebb, mint a 25% érkezett. Magyarországon és Szlovákiában az FDI Inflow értéke 2009-ben negatív értéket vett fel, így esetükben az adott éves csökkenés a 100%-ot is meghaladta, ezért elmondható, hogy Lengyelországban volt a legkisebb mértékű a beáramló külföldi működőtőke értékének visszaesése a vizsgált időszak során, az megelőző évhez viszonyítva.

4. Ábra: Bázisindexek az FDI Inflow adatokra vonatkozóan (Bázis: 1993)
1993-2009, országok szerint

A negyedik ábrán az FDI Inflow adatokra vonatkozó bázisindexek láthatóak 1993-as bázissal, az egyes országok szerint. Meg kell jegyezni, hogy a bázisévhez viszonyított növekedés azért tűnik majd olyan jelentősnek egyes években, mert mind a négy ország meglehetősen alacsony értékről indult 1993-ban. Az ábrán jól látható, hogy 2009-et kivéve egyik évben sem múlták alul a vizsgált országok FDI Inflow adatai az 1993-as bázis értéket. Ráadásul 2009-ben sem minden országba, hanem „csak” Szlovákiába és Magyarországra áramlott kevesebb működőtőke, mint az 1993-as bázis évben. Ez, ahogy már korábban említettem feltehetőleg a válság miatti tőkekivonás miatt fordulhatott elő.

A bázisindexeket tovább vizsgálva jól látható, hogy a négy ország közül a bázisévhez viszonyított növekedés Magyarországon volt a legnagyobb 2007-ben, mivel több, mint huszonkilencszer (pontosan 29,2617-szer) több működőtőke áramlott hazánkba 2007-ben, mint 1993-ban, a vizsgált időszak kezdetén. Hasonlóan nagymértékű növekedés a bázisévhez

képest egyik országban sem volt megfigyelhető, sőt egyedül Szlovákiában volt még Magyarországon kívül 1993-hoz képest több mint húszszoros növekedés, 2006-ban az 1993. évi külföldi működőtőkének körülbelül huszonhatszorosa, míg 2002-ben huszonháromszorosa áramlott Szlovákiába. Csehországban a legnagyobb mértékű növekedés 1993-hoz képest 2005-ben (1783,29%), míg Lengyelországban 2007-ben (1373,81%) volt megfigyelhető, azonban figyelembe kell venni, hogy ezen országok egyáltalán nem kerültek mínuszba a vizsgált időszak során az 1993-as bázisértékekhez viszonyítva.

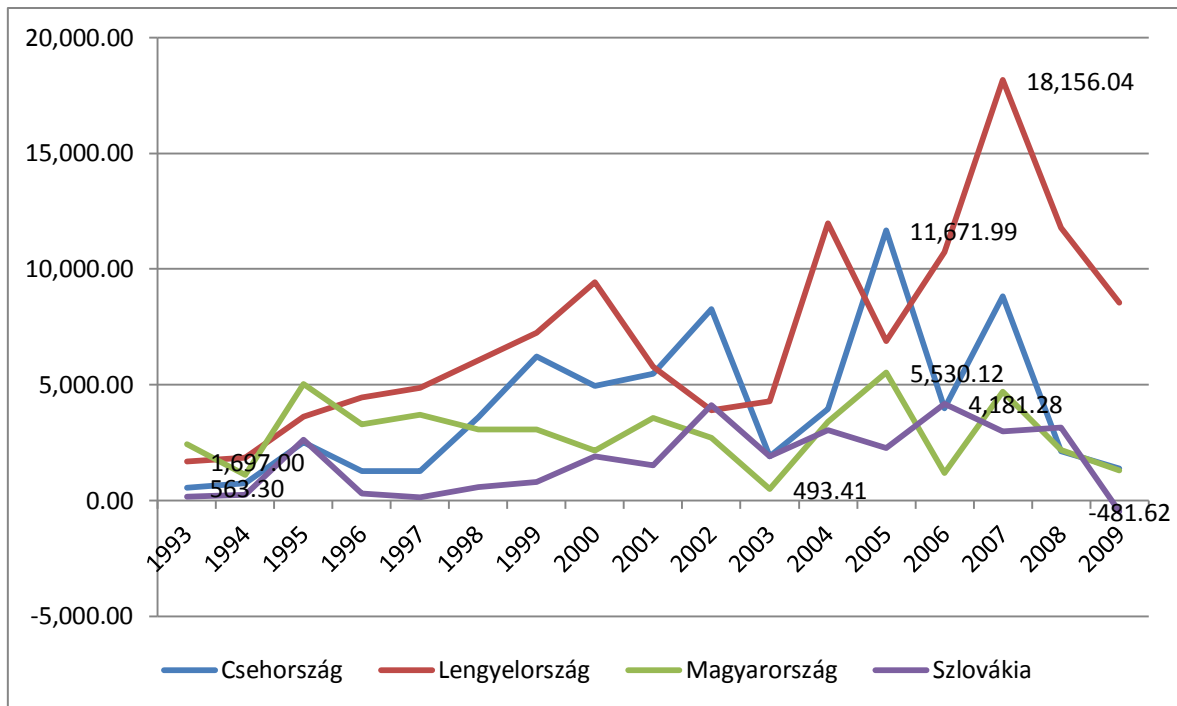
Amennyiben összevetjük a négy ország FDI Inflow adatait, az FDI Outflow adataikkal megállapíthatjuk, hogy a visegrádi országokba 1993 és 2009 között összesen 268386,41 millió USD-vel több külföldi működőtőke áramlott be, mint amennyit az országok más államokban ruháztak be (Σ FDI Inflow: 452580,79 millió USD; Σ FDI Outflow: 184194,38 millió USD). Amennyiben megvizsgáljuk ezeket az értékeket országonként is láthatjuk, hogy kivétel nélkül mindannyian nettó működőtőke importőrök voltak a vizsgált időszak folyamán. Ez látható a harmadik táblázatban.

Nettó	Inflow	Outflow	Inflow-Outflow
Csehország	79 777,460	11 009,001	68 768,459
Lengyelország	146 562,622	25 343,737	121 218,885
Magyarország	194 554,134	145 644,801	48 909,332
Szlovákia	31 686,574	2 196,838	29 489,737
Összesen	452 580,791	184 194,377	268 386,414

3. Táblázat: Összesített Inflow és Outflow adatok a négy visegrádi országra vonatkozóan, 1993-2009, jelenlegi árakon számított millió USD-ben

A táblázatban jól látszik, hogy a legnagyobb import többletre Lengyelország tett szert 1993 és 2009 között; több mint 121 milliárd amerikai dollárral több külföldi működőtőke áramlott be az országba, mint amennyit Lengyelország külföldön befektetett. Bár Magyarországra áramlott a legtöbb működőtőke a rendszerváltástól napjainkig a négy visegrádi ország közül, mégis csak a harmadik helyen áll a nettó importőrök rangsorában a maga 48 909 millió USD-jével. Ennek oka, hogy Magyarország egyben a legnagyobb működőtőke beruházó is volt a térség országai közül, hiszen egymaga csaknem 80%-al részesedett a négy ország tizennyolc év alatt összesen beruházott külföldi működőtőkéjéből.

Az ötödik ábrán a visegrádi országok nettó külföldi működőtőke import adatai láthatóak. Ahogy már említettem ezen országok mindegyike nettó működőtőke importőr volt, amennyiben a teljes időszakot összesítve vizsgáljuk, azonban némileg módosul a kép, ha évenként is megvizsgáljuk az adatokat.

5. Ábra: A visegrádi országok nettó működőtőke import adatai országok szerint, 1993-2009, jelenlegi árakon számított millió USD-ben

Jól látszik az ábrán, hogy Szlovákia egyedüli országgént, 2009-ben már nettó működőtőke exportőr volt (nettó import, 2009: -481,62 millió USD). Csehország és Lengyelország bár különböző mértékben, de az évek során egyre jelentősebb mértékű nettó import többletre tett szert. Ezt támasztja alá, hogy a nettó működőtőke import értéke ezekben az országokban sosem múlta alul az 1993-as kezdeti szintjét (amikor is mind az import mind pedig az export értéke meglehetősen alacsony volt, és ennek köszönhetően lett olyan alacsony a nettó import érték is), sőt egyre nagyobb lett a különbség az import és export adatok között – az import értékek javára. Ennek köszönhetően Lengyelországhoz és Csehországhoz tartoznak az egy évre vonatkozó legmagasabb nettó működőtőke import értékek is (2005: Csehország: 11 671, 99 millió USD, 2007: Lengyelország: 18 156,04 millió USD). Ezzel szemben Magyarország egyik évben sem érte el a hatezer-millió, míg Szlovákia az ötezer-millió amerikai dolláros nettó külföldi működőtőke import értéket.

4. Összegzés

Dolgozatomban arra kerestem a választ, hogy hogyan alakultak a külföldi működőtőke beruházások a visegrádi országokban a rendszerváltástól napjainkig. Az adatok vizsgálata után megállapítható, hogy mind a négy ország – Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia is – nettó működőtőke importőrnek számított a vizsgált időszak során, mindössze Szlovákia vált 2009-ben nettó exportőrré, azonban a további adatok hiányában nem mondható ki egyértelműen, hogy ez csak egy kiugró érték volt, avagy egy hosszú távú folyamat kezdete.

A vizsgált tizennyolc éves időszak alatt ezen országokba összesen 425 580,791 millió dollárnyi külföldi működőtőke áramlott be, ami több mint Magyarország összes GDP-je 2007 és 2009 között. Ezek az adatok alátámasztják azt a várakozást, hogy a külföldi működőtőke befektetések kulcsszerepet játszottak, (játszanak) a négy ország életében a rendszerváltás utáni időszakban. Az országok azonban eltérő mértékben részesednek ezekből az összegekből. Hiába Magyarországra érkezett a legtöbb külföldi működőtőke 1993 és 2009 között, ez jórészt a 2007-es és 2008-as kirívóan magas értékeknek volt köszönhető; ezt leszámítva a legtöbb működőtőke Lengyelországba áramlott. Sőt Lengyelországban volt a legegyszerűsebb is a külföldi működőtőke eloszlása, mind a relatív szórás, mind pedig a láncindexek alapján, szemben például Magyarországgal ahol az FDI Inflow adatok szórása meghaladta még az átlagukat is.

Bár jól látható, hogy a vizsgált országok igen jelentős mértékben függenek a külföldi működőtőke befektetésektől, véleményem szerint mégis veszélyes egyre nagyobb mértékben ezekre támaszkodniuk, hiszen ahogy láthattuk 2009-ben a válság közepette Magyarországon és Szlovákiában negatívvá vált az FDI Inflow értéke, és a hiányzó összegek pótlása komoly terhet róhat a mindenkori kormányzatra. Némileg árnyalja a képet, hogy Magyarország és Szlovákia járt az élen a külföldi működőtőke beruházásokban a visegrádi országok közül, azonban míg Szlovákia 2009-ben már nettó működőtőke exportőrré vált, addig Magyarország hiába ruházta be csaknem a 80%-át a négy ország külföldi működőtőkéjének 1993 és 2009 között, minden évben nettó importőr maradt. Véleményem szerint tehát érdemes lenne az országoknak a működőtőke becsalogatása mellett, a saját beruházásaikra is összpontosítani, hiszen az nem csak a fejlettségük egyik mérőszáma lehet, hanem segíthet stabilizálni a pozíciójukat Közép-Európában, és csökkentheti a függésüket a külföldtől.

Függelék

FDI Inflow	Csehország	Lengyelország	Magyarország	Szlovákia
1993	653,467248	1 715,000000	2 442,954065	179,137850
1994	868,310341	1 875,000000	1 143,370552	255,174006
1995	2 561,831451	3 659,000000	5 103,486605	2 587,149232
1996	1 428,437754	4 498,000000	3 299,576146	369,743294
1997	1 301,371678	4 908,000000	4 167,317669	230,600000
1998	3 717,900000	6 365,000000	3 334,861149	724,700000
1999	6 324,000000	7 270,000000	3 311,936107	427,900000
2000	4 985,209231	9 445,314963	2 764,061819	1 932,282254
2001	5 641,740699	5 701,165148	3 936,045586	1 583,813810
2002	8 482,047131	4 122,763803	2 993,565399	4 141,863405
2003	2 102,736715	4 587,717404	2 137,401419	2 159,960188
2004	4 974,497856	12 874,421758	4 505,625265	3 030,452399
2005	11 653,247013	10 293,372235	7 708,959225	2 428,588930
2006	5 462,625467	19 603,243146	19 801,818527	4 692,648827
2007	10 443,817539	23 560,757962	71 484,990551	3 580,766169
2008	6 451,003708	14 688,864538	61 993,439966	3 411,471626
2009	2 725,216388	11 395,001506	-5 575,276473	-49,677499

A visegrádi országok FDI Inflow adatai, 1993-2009, jelenlegi árfolyamon számított millió USD

FDI Outflow	Csehország	Lengyelország	Magyarország	Szlovákia
1993	90,166296	18,000000	10,705000	12,772347
1994	119,620915	29,000000	48,998000	17,693978
1995	36,607927	42,000000	59,093260	-41,395465
1996	152,883230	53,000000	-3,639115	56,534774
1997	25,237867	45,000000	461,486490	95,220000
1998	127,200000	316,000000	278,125204	146,600000
1999	89,800000	31,000000	249,978073	-370,830000
2000	42,843745	17,026877	620,480971	28,869213
2001	165,351660	-88,912773	368,065552	64,523067
2002	206,463338	228,674789	278,107078	11,031026
2003	206,164699	304,956442	1 643,993723	246,567445
2004	1 014,299722	900,033902	1 118,768495	-21,142763
2005	-18,741600	3 405,677056	2 178,842781	149,505292
2006	1 467,967215	8 864,190051	18 616,410951	511,366353
2007	1 620,192474	5 404,721906	66 786,679991	599,729492
2008	4 323,101976	2 921,253175	59 814,820504	257,851545
2009	1 339,841578	2 852,115610	-6 886,115812	431,941409

A visegrádi országok FDI Outflow adatai, 1993-2009, jelenlegi árfolyamon számított millió USD